

Minister Edukacji

Barbara Nowacka

DK-DK.072.10.2025.MW
Warszawa, 14 lipca 2026 r.

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

dziękuję za wystąpienie Pana Rzecznika (XI.813.14.2025.AM) dotyczące planowanych zmian w podstawach programowych wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w szkole podstawowej oraz potrzeby zaakcentowania treści antydyskryminacyjnych w projektach tych podstaw programowych.

Uprzejmie informuję, że 19 listopada 2025 r. do uzgodnień, miesięcznych konsultacji publicznych oraz opiniowania skierowano projekty rozporządzeń Ministra Edukacji: w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, a także w sprawie ramowego planu nauczania dla publicznej szkoły podstawowej.

Wszystkie informacje dotyczące prowadzonych konsultacji oraz projekty rozporządzeń dostępne były na bieżąco na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej: <https://www.gov.pl/web/edukacja/reforma26-kompas-jutra-ruszaja-konsultacje-publiczne-nowych-podstaw-programowych> oraz w portalu Rządowy Proces Legislacyjny prowadzonym przez Rządowe Centrum Legislacji. Obydwa projekty rozporządzeń zostały ponadto Panu Rzecznikowi przekazane celem zaopiniowania wraz z pismami przewodnimi datowanymi na 18 listopada 2025 r. (DKO-WPP.0231.5.2025.MM; DKO-WPP.400.10.2025.JS).

W związku ze skierowaniem przez Prezydenta RP do Sejmu RP wniosku o ponowne rozpatrzenie ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, w styczniu 2026 roku skierowano projekty tych rozporządzeń do ponownych uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania, w tym do Pana Rzecznika. To pozwoliło na odpowiednie i dwukrotne skonsultowanie projektowanych zmian.

Wyjaśniam również, że działania, które są podejmowane przez Ministerstwo, koncentrują się wokół problemów, z którymi zmagają się polscy nauczyciele i uczniowie, a także wyzwań, które obserwujemy w Polsce i na świecie. Oczekiwane efekty uczenia się zaproponowane w ww. projekcie podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie przedmiotów edukacja obywatelska i język polski obejmują identyfikowanie problemów społecznych w najbliższym otoczeniu, w tym zjawisko dyskryminacji oraz przejawy nietolerancji.

Dodatkowo, jako Minister Edukacji podejmuję szereg innych działań na rzecz równego traktowania, tolerancji oraz przeciwdziałania dyskryminacji. 12 czerwca 2025 r. powołałam Koordynatora ds. Równego Traktowania, a 8 października 2025 r. – Radę ds. Równego

Traktowania. Ponadto, od 1 sierpnia 2025 r. w Ministerstwie działa ekspert ds. równości szans edukacyjnych, którego aktywność skupia się na edukacji chłopców.

Do głównych zadań Koordynatora ds. Równego Traktowania należy koordynacja współpracy z jednostkami organizacyjnymi podległymi Ministrowi lub przez niego nadzorowanymi, a także przygotowywanie i podejmowanie działań w zakresie realizacji zadań wynikających z Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022–2030, stanowiącego załącznik do uchwały nr 113 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r.

Natomiast do zadań Rady do spraw Równego Traktowania należy:

- analizowanie sytuacji poszczególnych grup uczestników systemu oświaty oraz podmiotów systemu oświaty w kwestii równego traktowania;
- identyfikowanie dziedzin wymagających podjęcia działań w zakresie polityk równościowych i przeciwdziałania dyskryminacji w obszarze oświaty i wychowania;
- wspieranie Ministra w zakresie realizacji zadań wynikających z Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022–2030 przyjętego uchwałą nr 113 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022–2030 (M.P. poz. 640);
- opiniowanie dokumentów dotyczących działań Ministra w zakresie równego traktowania;
- realizowanie innych zadań zleconych przez Ministra.

Rada w celu właściwej realizacji powierzonych jej zadań może współpracować z jednostkami organizacyjnymi podległymi Ministrowi lub przez niego nadzorowanymi, a także z organami jednostek samorządu terytorialnego, państwowymi osobami prawnymi, osobami prawnymi z udziałem Skarbu Państwa i organizacjami pozarządowymi.

Rada składa się z 24 ekspertów i ekspertek specjalizujących się m.in. w:

1. Pedagogice i edukacji antydyskryminacyjnej – projektowanie programów edukacyjnych, rozwój kompetencji młodzieży i liderów, wdrażanie innowacyjnych metod nauczania oraz działań profilaktycznych w szkołach i środowiskach lokalnych.
2. Prawie oświatowym i samorządowym – ochrona praw uczniów, doradztwo administracyjne, tworzenie regulacji i strategii wspierających równość oraz włączanie polityk antydyskryminacyjnych w działania samorządów i instytucji publicznych.
3. Strategiach równościowych i przeciwdziałaniu wykluczeniu – projektowanie i wdrażanie polityk równościowych w samorządach, firmach i organizacjach, monitorowanie dyskryminacji, inicjowanie działań na rzecz włączania grup marginalizowanych.
4. Naukach społecznych i badaniach – m.in. socjologia, politologia, bezpieczeństwo międzynarodowe; prowadzenie badań i analiz wspierających polityki społeczne i edukacyjne.
5. Działalności społecznej i obywatelskiej – ruchy na rzecz praw kobiet, osób z niepełnosprawnościami i mniejszości, inicjatywy kulturalne, publicystyczne oraz edukacyjne, wspieranie dialogu społecznego i zwiększanie świadomości społecznej w zakresie równości i praw człowieka.

Rada dzięki tak zróżnicowanemu profilowi eksperckiemu łączy doświadczenie naukowe, praktykę administracyjną oraz działalność społeczną, co pozwala na wielowymiarowe podejście do kształtowania polityk równościowych i przeciwdziałania dyskryminacji.

Do zadań eksperta ds. równości szans edukacyjnych, który ma skupiać się przede wszystkim na zagadnieniach dot. edukacji chłopców, należy z kolei:

1. Przygotowywanie analiz, ekspertyz i rekomendacji dotyczących strategicznych wyzwań w systemie oświaty, w szczególności w obszarze równości szans i przeciwdziałania zróżnicowaniom w osiągnięciach uczniów.
2. Identyfikowanie przyczyn zróżnicowań w osiągnięciach edukacyjnych, w tym analiza czynników społecznych, wychowawczych i instytucjonalnych wpływających na wyniki chłopców.
3. Analiza programów nauczania i metod dydaktycznych pod kątem ich adekwatności do potrzeb, zainteresowań i stylów uczenia się chłopców.
4. Opracowywanie rekomendacji dotyczących działań systemowych mogących przyczynić się do poprawy sytuacji edukacyjnej chłopców oraz wyrównywania szans w dostępie do edukacji wysokiej jakości.
5. Wspieranie szkół i nauczycieli w zakresie wdrażania rozwiązań dydaktycznych i wychowawczych sprzyjających większemu zaangażowaniu chłopców w proces uczenia się.
6. Promowanie inicjatyw edukacyjnych i wychowawczych ukierunkowanych na rozwój kompetencji społecznych, emocjonalnych i poznawczych chłopców.

Wszystkie te działania mają na celu podkreślenie, jak ważne są aktywności na rzecz równego traktowania, tolerancji oraz przeciwdziałania przemocy w systemie oświaty, szczególnie że **jednym z kierunków realizacji polityki oświatowej państwa** zarówno w roku szkolnym 2025/2026 (DKO-WNPP.4092.1.2025.AMA), jak i 2026/2027 (DKO-WNPiOs.4092.11.2026.AG) jest przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej.

Z wyrazami szacunku

Barbara Nowacka
Minister Edukacji
/ – podpisano cyfrowo/